

MIKEL
SANTIAGO

LHÁŘ

THRILLER

MEZI PRAVDOU A LŽÍ MUŽE BYT
SOTVA ZNATELNÁ HRANICE...

LHÁŘ

© Mikel Santiago, 2020

This edition c/o SalmaiaLit, Literary Agency

Všetchna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Tereza Melicharová, 2022

Cover © José Luis Paniagua, 2022

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2022

ISBN 978-80-277-2843-5 (pdf)

MIKEL
SANTIAGO
LHÁŘ

VENDETA

*Martě, Javimu a Julenovi,
kteří vždycky najdou cestu*

Otvírám oči a co vidím?
Tvář. Černé zornice, upřené, bez lesku.
Muž na podlaze se na mě dívá, nehybný.
Je snad mrtvý?

Ten muž a já ležíme na chladném betonu asi metr od sebe. Nic dalšího se v tu chvíli neděje. Já ležím. On leží. Oba na boku, upřeně se díváme jeden na druhého.

„Ahoj,“ řeknu.

Nehne se. Ani nemrkne. Dívá se na mě vyzývavě, trochu povýšeně, skoro jako by chtěl v příští chvíli odpovědět: „Co je? Co koukáš, ty idiote?“ Jenže neřekne nic, ani teď, ani za milion let. Protože je mrtvý. Ten muž, co tu leží přímo přede mnou, je mrtvý. Nikdo nevydrží takhle dlouho bez jediného mrknutí a s pusou dokořán.

Odněkud sem proudí jemné světlo. Slyším zpěv ptáků, zvuk silnice za slabého provozu. Kolik je hodin? Co se stalo?

Připadá mi, jako bych se probouzel z hlubokého snu. Všechno zahaluje surreální opar neskutečna.

Dívám se do té mrtvé tváře. Zdá se mi, jako bych ji už někdy viděl. Ale kde?

Jsem unavený, přemáhá mě spánek. Zase zavřu oči.

Zdá se mi sen o slunečném dni. Nezaměnitelná vůně čerstvě posečené trávy se mísí s pachem nafty. Sekám zahradu. Sekačka značky Outils Wolf pohlcuje trávnick a nechává za sebou dokonalou smaragdově zelenou plochu. Motor řve a v zahradě se mísí sladké vůně. Je to můj dům? Ne... Tady nebydlím. Je to dům jednoho mého klienta. Ano, jistě, jsem zahradník. Sekám trávu, stříhám živé ploty a starám se o údržbu malých drahých rájů patřících lidem, co mají peníze, ale nemají čas.

„Á, Alexi!“

Alex. Tak se jmenuju. Volá na mě pohledný, vysoký, světlovlasý muž v pistáciových kalhotách na kickbox a v tričku The Killers.

Hezoun (je to známý herec, jak jen se jmenuje?) vyšel z jednopatrové vilky s břidlicovou střechou stojící na mírném svahu uprostřed údolí. Právě s někým telefonuje a mává, abych na něj počkal. Asi mi chce něco říct, ale když otevře ústa, nevydá ani hlásku.

Otevřu oči. Nevím, jak dlouho jsem spal, ale kolem mě je teď víc světla. Slunce už vyšlo a já jsem pořád tady, v chátrající průmyslové hale.

Mrtvý muž je tu taky. Nebyl to žádný sen. Prohlížím si ho. Černé, trochu neupravené vousy. Hnědé vlasy, delší, se širokými pásy šedin. Padesát let? Asi tak. Malé, kulaté, nakřivo posazené brýle. Černé oči, nad kterými se klene husté obočí připomínající štětiny.

Jak si ho prohlížím, všimnu si, že mu vytekl na čelo tlustý pramínek krve a slepil vlasy. Rozsekli mu hlavu. Toho člověka někdo zabil.

Začínám chápat situaci.

Potřebuji zjistit, kde jsem. Chci otočit krkem, ale ve spodní části lebky ucítím ostrou bolest. Je to ten druh bolesti, který říká: „Takhle radši ne“. Nechám toho. Někde jsem slyšel, že když člověku praskne lebka, je lepší se moc nehýbat. Taky mě praštili? Co přesně se stalo?

Snažím se rozpomenout. Možná šlo o teroristický útok? Před očima mám příšerné scény z islamistických útoků ve Francii. Nikdo jiný kromě nás dvou tu ale zřejmě není. Jsme v nějaké opuštěné tovární hale. Rozbitá okna, všude plno sutin.

Zavřu oči. Zkousím si přehrát, co mi zůstalo v paměti. Připadám si stejně, jako když se občas probudím uprostřed noci a nemám ponětí, kde jsem. Většinou chvíli počkám a postupně mi to dojde. „Jasně, jsem tam a tam. Na pokoji hotelu XY. Všechno sedí, můžu zase spát.“

Ted' se ale nedokážu zorientovat. Nevzpomínám si, jak jsem se sem dostal. Nevidím jediné stéblo, kterého bych se mohl chytit, nic, co by mi nějak objasnilo situaci.

Jaká je moje poslední vzpomínka? Usilovně pátrám tam vzadu v mlze, až se mi vynoří první obraz. Krásné místo v horách...

Byli jsme na pikniku v zahradě u Kolda a Leire. Leire rozprostřela na trávnick deky a vysvětlovala:

„Zespodu jsou nepropustné a nahoře měkké jako medvídek. Narazili jsme na ně, když jsme žili v Holandsku, tam toho ví o podmáčené půdě hodně.“

Tráva byla pečlivě posekaná. Koldo koupil robotickou sekačku a celou půlhodinu mi v garáži nadšeně líčil její přednosti. Mě podobné věci většinou strašně nudí; nicméně ta sekačka mě z pracovního hlediska zaujala. Jestli se v zahradnictví prosadí roboti, mám to spočítané.

Bylo to moc příjemné odpoledne, pili jsme víno, zakusovali houstičky s paštikou a domácí marmeládou a děti Leire a Kolda běhaly po zahradě. Když už nezbyl ani drobek, Leire přinesla termosku s kávou a mlékem a moučník.

„Musíš ho ochutnat, Alexi,“ řekla Erin, „Leire je královna dezertů.“

Leire po narození dvojčat odešla na dva roky na mateřskou „dovolenou“. Věnovala se hlavně své roli matky, pomáhali jí ale tchán s tchyní, takže měla čas přečíst si jednu knížku týdně a každý den si zaplavat. Bavili jsme se o tom, jak je šťastná a jak málo postrádá svou někdejší ubíjející práci v kanceláři, a pak se stočila řeč na děti. Erin prohlásila, že se jí Leirin postoj k mateřství líbí. „Až budeme mít miminko my, taky si vezmu celý rok volno.“

To mě zaskočilo. *Jaké miminko?*

„Takže Alex bude živitel rodiny,“ zasmál se Koldo. „Co na to říkáš?“

Podíval jsem se na Erin, ta mi pohled oplátla a také se zasmála. Leire také. Jako bych odhalil nějaké jejich tajemství. Otočil jsem se na Kolda:

„Tak to budu muset nejdřív zničit tu tvou robotickou sekačku.“

Kolem půl sedmé začalo být chladno a Leire navrhla, abychom se vrátili do domu. Byl krásný říjnový den, skoro letní, „prostě kantabrijský podzim,“ jak říkala Leire. Posbírali jsme věci a šli dovnitř. Je to prostorná dvoupatrová dřevěná stavba. Každé dvojče má svou vlastní ložnici tak velkou, jako obvykle bývají obýváky v městských bytech. Samotný obývací má místo jednoho rohu obrovskou skleněnou stěnu s výhledem na moře.

Chvíli jsme se o domě bavili. Koldo pracuje v architektonickém studiu Erinina otce a stavebnictví je jeho oblíbené téma. Jaký materiál lépe izoluje, jestli zvolit geotermické vytápění, nebo izolaci s uhlíkovými mikročásticemi... Holky si otevřely víno a Leire řekla, že je nejvyšší čas vykoupat děti.

„Nechceš jít Koldovi asistovat, Alexi?“ smály se. „Aspoň se to naučíš.“

„Už zase otravují s dítětem,“ pomyslel jsem si. „O co jim jde?“

A to je moje poslední vzpomínka. Dům Kolda a Leire. Erin a ten nápad s dítětem. A nic víc. Dokonce ani nevím, kolik času od té doby uběhlo. Den? Dva roky? Jak jsem se dostal sem? A co tu dělá ten mrtvý muž?

Musím odsud pryč. Musím najít mobil a zavolat pomoc.

Ležím v podivné pozici na boku, levou ruku mám uvězněnou pod zadkem. Asi jsem takhle upadl. Zapřu se o loket a podaří se mi otočit se na záda. Znovu pocítím bolest, která se od zátylku rozlévá po celé zadní části hlavy.

Zůstanu natažený rovně na zádech. Mám odtud dobrý rozhled, a tak se dívám kolem sebe. Vysokánská hala ze špinavého železobetonu ve starobylém stylu. Po obou stranách řada oken. Okenní rámy jsou z oceli, vykládané malými skleněnými tabulkami, některé z nich jsou rozbité. Jsou to okna, jaká se používala ve starých továrnách a skladech. *Počkat, bleskne mi hlavou. Tohle místo znám. Jasně že ho znám. Je to stará továrna Kössler.*

Snažím se vstát. Pohnu druhou rukou, kterou jsem měl celou dobu nataženou, a všimnu si ještě jiné věci. Vedle mé ruky leží kámen. Dost velký kus kamene ve tvaru trojúhelníku. Jeden roh je zašpiněný od krve.

Posadím se a zvednu ho ze země. Prohlížím si ho. Klín ze žuly. Prstem přejedu špičku umazanou od krve. Krev je čerstvá.

Pustím kámen na zem. Podívám se na mrtvého muže, ležícího metr ode mě.

A už tolik nespěchám, abych zavolal pomoc.

1
LEŽ

Nějaký hlas říkal, že jsem měl nehodu. Vybavila se mi soustava vibrujících přístrojů na stěnách sanitky a tváře záchranářů, z každé strany jedna. „Měl jste nehodu,“ konstatovali. „Ale budete v pořádku.“

Před očima mi běžely obrazy. Vzpomínka na příjezd na urgentní příjem. Nosítka a lidské hlasy. Sestřička mi píchla injekci. Lékař mi kladl otázky, na které jsem nedokázal odpovědět. „Co se stalo? Dokážete sledovat pohledem můj prst?“ Radši jsem zavřel oči a přišly sny. Spousta snů. Přinejmenším osm snů v těsném sledu.

V jednom z nich jsem ležel v nemocniční posteli se svou matkou. Volal jsem na ni, ale neodpovídala. Byla naživu – znamenalo to snad, že se pro ni konečně našel vhodný lék? Po chvíli se na mě matka zadívala a zeptala se, kdo jsem. „*Jsem tvůj syn, Alex. Copak si mě nepamatuješ?*“ Nějaký lékař – překvapivě to byl zubař, ke kterému jsem chodil jako kluk – mi vysvětlil, že součástí experimentální léčby je i specifická forma lobotomie. Ztráta paměti zvyšuje naději na přežití. V mém snu mě to kupodivu příliš neznepokojovalo.

Probudil jsem se a uviděl další doktory. A moje nejbližší. Dědečka, Danu, Erin, její matku. Nějaký hlas říkal, že „se nejedná přímo o kóma, a je tedy třeba vyčkat, jak se stav vyvine.“ Pak jsem slyšel několik rozhovorů. „Určitě při jízdě telefonoval.“ Co tím chtěli říct? „Testy na alkohol v krvi vyšly negativní.“

Někdo poslal všechny pryč. Slyšel jsem hluk. Nějaký přístroj mi snímal hlavu. „Myslím, že se už nevzbudí,“ řekl kdosi. Zase jsem usnul.

V dalším snu jsem viděl dědu Jona Garaikou. Ta vzpomínka byla jako starý film, nitrolebeční zvukové stereo Dolby Surround. Byl jsem malý kluk. Byli jsme s dědou na rybách v přístavu Ilumbe a já si zapíchl rybářský háček do nohy. Děda mi řekl, že musím vytlačit háček z nohy druhou stranou a pak mu uštípnout konec kleštěmi.

„Zavři oči, Alexi, tohle bude bolet.“

Někdo mě něčím bodl, ale možná to byla jen injekční stříkačka. A pak se přede mnou objevil ten muž z továrny. Měl tmavé oči a vousy. „Tak a je to, byl jste statečný.“ Něco mi rychle a překotně vyprávěl, ale já jsem mu nerozuměl. Byli jsme na večírku. Zněla hudba Cheta Bakera. Stáli jsme ve velkém vkusně zařízeném obýváku plném lidí. Poslední, co jsem viděl, byla sexy nahá záda nějaké zrzavé kočky a pak se moje myšlenky rozpustily jako kostka cukru v teplém mléce.

· 2 ·

Později jsem se dozvěděl, že jsem strávil víc než dvacet čtyři hodin ve stavu podobném kómatu. Můj život nebyl v bezprostředním ohrožení, ale ten zvláštní spánek lékaře znepokojoval, takže mě připojili na složité přístroje, které měly monitorovat každé moje mrknutí, každý tep, každý prd, který moje tělo vypustilo. Budil jsem se velmi pomalu a nevěděl, co je sen a co skutečnost.

Erin byla celou dobu se mnou. Vnímal jsem, jak na mě mluví, bere mě za ruku, cítil jsem její polibky. Snažil jsem se jí zeptat: „Co se stalo? Budu zase chodit?“ Sedativa mě však utlumila tak, že jsem nebyl schopen řeči. Znovu jsem usnul a zdály se mi zvláštní sny. Na večírku s hudbou Cheta Bakera se objevila zvířata v kravatách a oblecích. Ať už mi sestřička píchla do žíly cokoli, byl to prvotřídní materiál.

Když jsem se konečně z té odyssey amnézie, nočních můr a prášků probudil, Erin stála u okna a s někým telefonovala.

„Ne, nakonec jsem poprosila Gurutze, ať za mě zaskočí. Aspoň v pondělí. Možná i v úterý.“

Zřejmě mluvila o práci. Erin byla učitelka. Najít povolání, které by ji opravdu bavilo, jí trvalo dlouho, takže ve svých dvaceti devíti letech byla ještě nováček.

„Chystám si hodiny tady, v nem...“

Díval jsem se na ni a přemýšlel, s kým mluví. S Leire?

„Ano. Byla to pořádná rána do hlavy. Jinak je v pořádku.“

Určitě je to Leire. Tímhle poloinfantilním tónem mluvila jenom s ní. Obě byly jedináčci, vyrůstaly spolu a chovaly se k sobě jako sestry.

Nejdřív si nevšimla, že jsem se vzbudil, a tak jsem ji chvíli tiše pozoroval. Vlasy měla svázané v culíku. Nebyla nalíčená. Na sobě měla jen tričko a džíny. Vždycky jsem jí říkal, že takhle ji mám nejradši, přirozenou, jen s jemnou vůní mýdla. „Kdybych měl učitelku jako ty, zamiloval bych se až po uši,“ říkával jsem jí. A ona na to odpovídala: „Jsou to osmileté děti.“ V osmi letech se ale člověk také může zamilovat, i když si myslí, že je to jen bolení břicha. Konečně si všimla, že už jsem vzhůru.

„Alexi,“ hlesla s očima otevřenýma dokořán. „Leire, musím končit! Alex se právě probudil! Ano!“ Zavěsila a mobil odhodila na noční stolek. Posadila se na židli a vzala moje ruce do svých. „Jak se cítíš?“

„Dobře. Trochu mě bolí hlava. A mám hroznou žízeň. Vážně, umírám žízni.“

„Dobře, dej mi minutu.“

Vyskočila, jako když do ní střelí, vyběhla ven a za pár vteřin se vrátila s plastovým kelímkem. S ní vešla dovnitř také zdravotní sestra. Zkontrolovala monitory, stiskla pár tlačítek, řekla nám, že lékař přijde za pár minut, a nechala nás o samotě. Erin se posadila vedle mě a hladila mě, zatímco jsem pil.

„Pomalu...“

„Co se stalo?“

„Měl jsi nehodu, copak si nevzpomínáš? Málem ses zabil, ale z nejhoršího už jsi venku.“

„Jak dlouho tu jsem?“

„Celý dlouhý den,“ řekla Erin. „Je neděle. Cos myslel?“

„Nevím. Zdá se mi, že uběhly celé roky.“

Zasmála se. „To vypadám tak staře?“

„Jsi krásná, Erin. Hezčí než kdy jindy.“

Erin mě chytla za ruku a políbila ji. Pak se jemně opřela o můj polštář.

„Díky bohu, že jsi v pořádku. Už jsem myslela, že... Napa-daly mě hrozné věci. Dostal jsi pořádnou ránu do hlavy. Můžeš se hýbat?“

Zvedl jsem nohu, pohnul kolenem, rukama. Zdálo se, že všechno funguje.

„Je to vážné?“ zeptal jsem se.

„Ne, jen otřes mozku,“ odpověděla. „Auto vyletělo ze zatáč-ky. Mohlo to dopadnout hodně špatně, ale zachránil tě airbag.“

Vybavilo se mi jen pár rozmazaných vzpomínek. Mrtvý muž. Podlaha v továrně.

„Zranil jsem někoho?“

„Jenom jednu borovici. Možná budeš muset zaplatit škodu. Ale jinak jsi měl velké štěstí.“

Pak mi Erin vyprávěla, co jí popsali lidé od policie. V půl šesté ráno jsem jel po okresní silnici R-5678 vedoucí od Guerniky údolím na jih. Musel jsem sjet z vozovky a narazit do borovice. Předek mojí dodávky GMC rozlomil strom na dvě části, ale na autě zůstalo jen pár škrábanců.

„Ale co přesně se stalo?“ ptala se Erin ustaraně. „Ty ses díval při řízení do mobilu? Já vím, dělají to všichni, ale přesně kvůli těmhle kravinám lidi umírají.“

„Nevím, co se stalo,“ řekl jsem.

Erin mi popsala, že havarovanou dodávku uviděl řidič kamionu a zavolal 112. Kamionář-samaritán vylezl z auta a našel mě v bezvědomí na airbagu. Asi musel cítit benzín ze sekačky, kterou jsem měl v kufru, a polekal se, že auto vybuchne. Rychle mě vytáhl a položil mě vedle silnice na horskou stráň. Bylo to v sobotu, v sedm hodin ráno.

„Kam jsi jel takhle brzo ráno?“

„Já...“

Černé vousy, oči bez lesku.

„Děje se něco?“ zeptala Erin po chvíli ticha.

„Vlastně nevím,“ odpověděl jsem. „Moc si toho nepamatuju.“

„Jak to myslíš?“

„Na nic si nevzpomínám, Erin.“

Povzdychla si a jemně mi stiskla ruce.

„To bude v pořádku,“ řekla. „Byla to silná rána. Není čemu se divit. Co je poslední věc, kterou si pamatuješ?“

Zavřel jsem oči a pokusil se přehrát si svoje vzpomínky. Před očima se mi znovu objevil ten mrtvý muž, ale to přece nedávalo smysl. Já jsem nikoho nezabil. Vrátil jsem se ještě o kus dál.

„Piknik u Leire.“

„To byl ale čtvrtek odpoledne!“ Erin lehce zčervenaly tváře. „Dobře. Jen klid. Určitě je to normální.“

Snažila se znít klidně, ale tón jejího hlasu svědčil o opak.

„Takže. Ten večer po pikniku jsi mě odvezl domů, ale nespál jsi u mě. Další den, v pátek, jsi měl práci. Myslím, že to bylo u Txemiho Parry, toho herce...“

„Ano!“

Na to vzpomínku mám. Zahrada Txemiho. Txemi byl oblečený ve sportovním a pili jsme u něj na terase pivo. I když taková vzpomínka mohla patřit k jakémukoli pátku u Txemiho. Vždycky jsme dělali to samé.

„Po práci jsem šla nakupovat,“ pokračovala Erin. „Tenhle víkend slavíme výročí. Vzpomínáš? Chtěli jsme si vyrazit do Toulouse.“

„Asi... Ano...“

„Tak vidíš. Když jsem se vrátila z Bilbao, šla jsem si zahrát čtyřhru do Klubu. Pak jsem šla na pivo. Už jsem ti nevolala. Víc ti toho o pátku neřeknu.“

Do pokoje vešli další lidé. Pohledný snědý lékař s lesklými černými vlasy a za ním dva mladší, mladík a dívka, a nakonec sestřička, která tu byla už předtím. Lékař Erin požádal, aby nás nechala chvíli o samotě.

„Dobrý den, jsem Jaime Olaizola, neurolog. Jak vám je?“

„Dobře... Totiž... Právě jsem se vzbudil. Trochu mě bolí hlava.“

„Výborně. Vyšetříme vás. Lehněte si, prosím.“

Doktor Olaizola vytáhl z kapsy pláště malou baterku, zasvítí mi do očí a začal se mě vyptávat. Co mě bolí, jestli je mi na omdlení, jestli se mi chce zvracet... Poprosil mě, ať se v posteli posadím. Když jsem si sedl, sestřička mi odmotala z hlavy obvaz. Pak si lékař chvíli prohlížel ránu.

„Vzpomínáte si, jak jste přišel k tomu zranění?“

„Ne,“ odpověděl jsem. „Před chvílí mi to řekla přítelkyně. Nic si nepamatuju.“

V pokoji se rozhostilo napjaté ticho. Druzí dva zdravotníci se na sebe podívali.

„Chcete říct, že jste ztratil paměť?“

„Ano.“

„Dobře, tak se na to podíváme.“ Doktor se otočil k medičce: „Sandro, jak postupujeme v případech amnézie v důsledku kontuze mozku?“

Dívka udělala jeden krok kupředu. Byla maličká a ve tváři měla výraz třídní premiantky. Její spolužák vypadal jako tulpas.

„Nejprve zjistíme, zda je to amnézie anterográdní nebo retrográdní. A pak stanovíme její časovou osu.“

„Výborně, Sandro,“ řekl doktor Jaime profesorským tónem. „Jaká je vaše poslední vzpomínka, Alexi?“

Cítil jsem na sobě pohledy všech zdravotníků. Připadal jsem si jako morče v teráriu. Jestli plácnu nějakou hloupost, otevřou mi mozek a podívají se dovnitř. Zavřel jsem oči.

Černé vousy, oči bez lesku. Malé, kulaté, nakřivo posazené brýle. Je mrtvý.

„Pamatují si na čtvrtek odpoledne. Byli jsme na pikniku u kamarádů.“

„Čtvrtek odpoledne,“ zamyslel se doktor, „to je víc jak čtyřicet hodin do nehody.“

„Je to špatné?“

„Je to dlouhá doba, ale může se to stát. Retrogradní amnézie bývá záležitostí minut; v některých případech, jako v tom vašem, to mohou být celé hodiny. V každém případě je to důsledek kontuze mozku. Žijete s přítelkyní ve společné domácnosti?“

„Ne, jsme spolu teprve rok.“

„Rozumím,“ usmál se doktor Olaizola, „příliš brzo na společné bydlení, že?“

Sandra i druhý student se také usmáli. V té absurdní scéně to působilo jako drobný záblesk normality.

„Žijete s rodiči?“

„Ne.“ Rodiče nemám a nechťelo se mi to vysvětlovat. „Žiju se svým dědečkem.“

„Jon Garaikoa?“ zeptal se doktor. „Toho znám. Také se k nám chodí léčit.“

„Proč na tom záleží, s kým bydlím? Jestli je to něco vážného, můžete to říct přímo mně.“

Jaime Olaizola mě chvíli mlčky pozoroval. *Jak jsou tyhle pohledy lékařů děsivé*, běželo mi hlavou.

„Uvidíme, Alexi. Byla to čistá rána. Není tam žádné vnitřní krvácení, žádné další varovné příznaky. Přesto byl ale úder dost silný, aby vyvolal amnézii. To je samo o sobě zneklidňující.“

„Rozumím.“

„Na tom zranění je ale něco... zvláštního.“

„Zvláštního?“

„Nesedí nám k té autonehodě. Jak říkáme my lékaři, není ‚kompatibilní‘. Nevzpomínáte si, že byste se uhodil o něco jiného?“

... *vidím kámen ve tvaru klínu, jeden roh má umazaný od krve...*

„Fokalizace kontuze nasvědčuje tomu, že vás něco udeřilo zezadu,“ řekla Sandra. „Odhadovala bych to na nějaký těžký špičatý předmět.“

„Možná nějaká věc z dodávky...“ řekl jsem. „Pracuju jako zahradník, vozím v kufru spoustu těžkých krámů.“

„To se nám nezdá pravděpodobné. Sedačka má vzadu opěrku. U autonehod bývají zranění spíš zepředu nebo z boku... proto je to tak zvláštní.“

Lékař za mými zády udělal nějaké gesto. Sandra zmlkla.

„Nic se neděje. Však si vzpomenete. Ve většině případů se paměť rychle vrátí.“

Sestřička mi znovu upevnila obvaz a doktor Olaizola, zřejmě ve snaze mě uklidnit, popisoval další podrobnosti mé amnézie. Mluvil o hypocampu, limbickém systému a o tom, že ztráta paměti může být také anterográdní, což může znamenat, že člověk si není dokonce schopen vytvářet nové vzpomínky.

„Existuje také ztráta paměti, které říkáme disociativní amnézie. Dochází k ní při velkém psychickém traumatu. Ve vašem případě se vzhledem k lebečnímu zranění zaměříme hlavně na fyzické zotavení.“

„Budete mě operovat nebo něco takového?“

„Ne, to určitě ne. Paměť se obvykle postupně vrátí sama od sebe. Teoreticky se vzpomínky mohou objevit ve formě snů nebo záblesků... Možná vám pomůže návštěva míst, kde jste těch posledních čtyřiaadvacet hodin pobýval. Pak jsou tu i další metody, jako třeba hypnóza, ale k ní se uchylujeme jen v krajních případech.“

Doktor mi doporučil, abych se v příštích dnech zaměřil na svou paměť, zkušel si zapamatovat maličkosti a ověřoval si, že se „správně ukládají“. Měl jsem si všimnout jakékoli odchylky od normálu: přílišného nočního snění, problémů s vyjadřováním a podobně. Před odchodem si ještě ověřili, že vím, kolik mi je let (dvacet sedm), jaký je rok (2019) a jak se jmenují moji rodiče (matka se jmenovala Begoña a otce jsem nikdy nepoznal). Zdálo se, že jsem žádné důležité okolnosti svého života nezapomněl. Moje amnézie byla ohraničená pátkem 25. října a nedělním rákem 27. října. Něco přes 48 hodin.

Řekli mi, že mě přesunou o patro níž a že do rána zůstanu v nemocnici na pozorování. Když budu mít štěstí, druhý den mě pustí domů.

Erin se vrátila za několik minut. Domyslel jsem si, že jí doktor vysvětloval můj stav. Když vešla do pokoje, výraz v její tváři jen těžko zakrýval obavy. Usmívala se, ale v očích jí uvízl strach.

„Říkají, že se ti vzpomínky brzy začnou vracet. Nemáš se tím trápit ani se do ničeho nutit. Doktor doporučoval, aby sis zatím vzal pár dní volna. Jestli chceš, omluvím tě u klientů.“

To mě přivedlo na jednu myšlenku.

„Ty... Máš u sebe můj mobil?“ zeptal jsem se Erin.

„Ne, ale asi bude mezi tvými věcmi. Sestřičky daly všechno do jednoho plastového pytle, počkej, tady je.“

Erin vytáhla ze skříně pytel a položila ho na postel. Podívala se dovnitř.

„Donesu ti nějaké oblečení. Kalhoty jsou zničené. Jako by ti je někdo rozstříhl.“

„Asi je rozstříhali lékaři. To se při autonehodách dělá,“ pokrčil jsem rameny.

Erin našla moji peněženku, klíče od domu i klíčky od dodávky, ale mobil nikde.

„Asi zůstal v dodávce, Alexi.“

„Dobře. To nevadí. Mám rozpis práce doma na papíře, popros o něj Danu. Jsou tam i telefonní čísla na klienty. Je jich vlastně jen osm. Popros je, jestli by ještě tento týden vydrželi s přerostlým trávníkem, dám jim slevu.“

„Rozumím,“ odpověděla Erin. „Dnes odpoledne je obvolám.“

„Mimochodem, byl tu děda?“

„Ano, přijel hned, co tě přivezli, a strávil tu celý den. Byl hrozně nervózní, však ho znáš. Chtěl všechno organizovat a chytil se s pár doktory. Řekli jsme mu, že bude lepší, když se vrátí domů a počká tam na tebe. Chceš mu zavolat?“

„To bych rád.“

Erin mi podala telefon a já jsem vytočil číslo pevné linky dědy Jona. Telefon několikrát zazvonil a pak se ozvaly hned dva hlasy naráz. Dědovo vrčení z jedné strany a Danin jemný hlásek z té druhé.

„Dano, to jsem já, Alex.“

„Alexi! Díky bohu! *Zlátičko*, jak ti je?“

Dana je Ukrajinka. I když mluví lépe než spousta rodilých Španělů, do některých slov se jí občas vloudí zvláštní slovanský přízvuk.

„Dobře. Konečně jsem vzhůru. Doktor říká, že jsem v pořádku, jen mám amnézii.“

„Amnézií? Ztratil jsi paměť?“

„Ano, od čtvrtěčního večera si nic nepamatuji.“

„Aha. S tím ti možná pomůžu!“

V pozadí bylo slyšet dědu. Rozčiloval se jako vždycky. „Dej mi mého vnuka, ty jedna leninská špiónko!“

„Dám ti Jona,“ povídá Dana, „je trochu *nérvovní*. Však víš...“

„Alexi!“ Děda Jon převzal sluchátko. „Jak ti je? Ale mluv pravdu, žádné vykrucování.“

To byl celý Jon Garaikoa, tornádo rozbouřených nervů.

„Je mi dobře, dědo,“ odpověděl jsem. „Říkají, že je to jen pomozdénina.“

„Krvácel jsi? Vím dobře, jak to s ranami v hlavě chodí. Když je to vážné, neví se to hned. Poslouchej mě! Ať ti udělají všechna možná vyšetření, bez toho se odtamtud ani nehni. Viděl jsem chlapy z ničeho nic zaklepat bačkorami jen proto, že podcenili ránu do hlavy.“

„Dobře, budu na to myslet, dědo. Ale dělali mi různé rentgeny a říkají, že...“

„Jistě. Jistě. Potřebuješ něco? Pyžamo, tabák..., cokoli, pošlu to po Daně. Ok? Co potřebuješ? Mě tam nepustí. Hlídá mě tu tajná policie. Říká, že jsem tam včera tropil výtržnosti, pche!“

„Mám všechno, dědo. Moc děkuju. Budu tu ještě přes noc a zítra ráno už jsem doma.“

Děda se rozloučil a vrátil telefon Daně. Zeptal jsem se jí na ty „výtržnosti“, co děda tropil.

„Ale to *níč*. *Níč* vážného: děda jenom křičel na doktory, že jsou neschopní, a někdo zavolal *ochránku*.“

Za chvíli vešel do pokoje sanitář a řekl mi, že mě přesunou o patro níž. Vyvezli mě z fantasmagorického oddělení intenzivní péče a přestěhovali do pokoje, kde jsem měl ležet s klukem po motocyklové bouračce, který měl na noze sádru. Erin jsem poslal domů. Celý předchozí den proseděla u mojí postele a nechtěl jsem, aby v nemocničním křesle strávila další noc. Nejdřív se trochu bránila, ale nakonec jsem ji přesvědčil. Slíbila mi, že přijde druhý den, a já jí říkal, ať nespěchá a že „budu v pořádku“.

Pak jsem zůstal sám ve společnosti Unaxe – tak se jmenoval ten kluk na vedlejší posteli. Hrál na Nintendo Switch a psal zprávy na mobilu. Nebylo mi do řeči a jemu taky ne. Hlavu jsem měl těžkou jako nasáklou houbu a někde vzadu se hlásila bolest. To „zvláštní“ zranění, které znepokojovalo doktory. Rána, která nebyla „kompatibilní“ s automobilovou nehodou. Vážně jsem se vyboural? Proč? A kam jsem to vlastně jel v šest hodin ráno po silničce nešťastné náhody?

Tvář. Černé zornice, upřené, bez lesku.

Muž na podlaze se na mě dívá, nehybný.

Je snad mrtvý?

„Do hajzlu! Hele, nemáš nabíječku na Android?“ Unax nemohl najít nabíječku a vypadal, že v příští chvíli dostane neurotický záchvat. Řekl jsem mu, že nabíječku nemám.

„Myslíš, že když zavolám sestřičce, tak mi nějakou půjčí?“

Večerní čas, dlouhé telefonáty, návštěvy na chodbě. Noci v nemocnici. Znal jsem je dobře, skoro celý rok jsem se po jedné nemocnici potloukal, i když na mnohem smutnějším patře. V oddělení onkologicky nemocných se svádějí těžší bitvy. Začal

jsem vzpomínat na mámu, na naše malá vítězství, když jsme z nemocnice odcházeli s úsměvem. A na pocit porážky, když jsme se do ní vraceli.

Myslel jsem si, že neusnu, ale po večeři mi sestřička nabídla prášek na spaní a já si ho vzal. Unax si koupil kartičku na televizi, a tak jsem se, dokud mě nepřemohla únava, díval na film s Denzelem Washingtonem. Rychle jsem se ponořil do hlubokého spánku. Zapadl jsem do králičí nory jako Alenka v říši divů a dole na konci tunelu mě čekal Chet Baker.

Jsmo na večírku. Lidé popíjí a přátelsky klábosí. Nikoho tu neznám.

Jsmo v nádherném pokoji s proskleným výhledem na blikající maják v dálce.

Prohlížím si interiér. Je tu hodně nábytku, taburety, sametová leňoška v malinové barvě. A spousta obrazů. Jeden z nich upoutá mou pozornost: je na něm nahý muž s obrovským penisem. Na jiném obraze jsou zvířata v oblecích a kravatách.

Odněkud hraje I Fall In Love Too Easily od Cheta Bakera.

Přitočí se ke mně nějaký muž. Černé vousy, decentní brýle, vypadá jako intelektuál. V ruce drží dvě sklenky.

„Ahoj! Ty jsi Alex, nemám pravdu? Alex Garaikoa. Už dávno jsem tě chtěl poznat...“

Erin mě neposlechla a hned ráno se objevila ve dveřích se dvěma kelímky s kávou, donuty a novinami. Bylo pondělí, takže jsem se jí zeptal, jestli by neměla být ve škole.

„Poprosila jsem kolegyni, aby za mě zaskočila.“

V černých šatech s potiskem růží a s rozpuštěnými vlasy vypadala úchvatně. Při snídani jsme se bavili tak trochu o všem.

„Zrušila jsem naše rezervace v Tuolouse. Asi bys teď neměl cestovat. Taky jsem volala tvým klientům. Všichni tě moc pozdravují. Jen Txemiho jsem nezastihla, ale nechala jsem mu zprávu na záznamníku.“

„Děkuju.“

„A abych nezapomněla, ví o tom i táta. Byl na pracovní cestě v Tokiu, takže jsem mu všechno řekla až teď. Mám tě od něj taky moc pozdravovat. Co tvoje paměť?“

Tu samou otázku mi o něco později položil i doktor Olaizola.

„Rozpomněl jste se ještě na něco dalšího?“ Oběma jsem odpovídal stejně: Zdály se mi zvláštní sny, ale odkud se ty nerealistické obrazy berou, to jsem nevěděl. Detailnímu popisu jsem se vyhýbal. Ten brýlatý člověk s tmavými vousy... viděl jsem ho na večírku, jak pije víno, ale pak ležel mrtvý na betonové podlaze staré továrny. Měly ty sny nějaký význam? Já jsem v tu chvíli žádný neviděl: byla to jen jedna opakující se noční můra.

Olaizola mi řekl, abych se soustředil na své sny.

„Poškození nervů někdy vyvolává halucinace.“ Znovu mi doporučil, abych procvičoval paměť, a ačkoli říkal, že otok postupně zmizí, raději mi předepsal paracetamol proti bolesti. Za dva týdny jsem měl přijít se svou amnézií na kontrolu. „V tu dobu už si s velkou pravděpodobností vzpomenete na všechno.“ Nakázal mi odpočívat, odpočívat a odpočívat a pak se se mnou rozloučil.

„Ale vždyť nemáš co na sebe!“ řekla Erin, když se dozvěděla, že mě pustili domů. „Něco ti donesu.“

Asi za půl hodiny se vrátila ověšená taškami v doprovodu své matky Mirari. Mirari je o něco menší než Erin, ale jinak jsou si podobné jako vejce vejci. Obě mají oči stejně velké a modré jako moře, ale není snadné si toho všimnout, protože Mirari pořád nosí sluneční brýle. Schovává za nimi tik, svůj „malý bláznivý nerv“, jak mu říká.

Vyložily všechno na postel: byl to komplet od Harmont & Blaine s košilí, kalhotami a páskem a boty Timberland. Dokonce i trenýrky byly značkové.

„Ale to muselo být hrozně drahé,“ protestoval jsem.

„A co sis myslel, že ti doneseme? Nějaké hadry?“ Mirari si mě za černými brýlemi posměšně přeměřila. „Jen si to obleč.“

Převlékl jsem se v koupelně, a když jsem vyšel ven, obě se zatvářily spokojeně.

„Sedí ti dobře.“

„To nevím, připadám si zvláštně.“

„To proto, že pořád chodíš v džínách a tričku!“

Izarzelaiovi – Erin, Mirari a Joseba – se většinou penězi nechlubili, výjimkou byly situace jako tahle. Nákup oblečení za pět set euro pro ně byl jako koupit si rohlík; cesta do Jižní Afriky na Vánoce; iPhone k narozeninám... Rozloučil jsem se s Unaxem, kterému se podařilo nabít Android a který se šťastně ponořil do svého virtuálního světa.

Pořád jsem nevěděl, kde skončil můj mobil, a tak jsem alespoň nechal lístek na sesterně, kdyby ho náhodou našli. Sestřičky mě ale ujšťovaly, že něco takového se jim ještě nikdy nestalo.

„Zavolejte si na dopravní policii. Jestli ho někdo vzal, tak oni.“

U východu z nemocnice na nás čekal taxík. Mirari kvůli svým problémům s očima nikdy neřídila. Nasedli jsme do auta a vyrazili směr Ilumbe. Byl pošmourný den barvy olova a schylovalo se k dešti. Erin s matkou seděly vzadu a spokojeně si povídaly. Já jsem moc nemluvil a díval jsem se z okénka. Pozoroval jsem okolní kopce pokryté hustými dubovými lesy a údolí dál ve vnitrozemí. Všechno mi připomínalo ten absurdní výjev ze staré továrny, který mi znovu a znovu vyplouval před očima.

Nehne se. Ani nemrkne. Je mrtvý.

„Alexi?“

Otočil jsem se. Mirari a Erin si mě překvapeně prohlížely.

„Je ti dobře? Vůbec jsi nás nevnímal.“

„Zamyslel jsem se. Promiň, co jsi říkala?“

„Že *aita* se vrací ve čtvrtek. V Tokiu šlo všechno jako po másle, a tak to chce doma oslavit. Doufá, že taky přijdeš.“

„Jasně,“ odpověděl jsem.

Když jsme dorazili do Punta Margúa, na jehož skalním mysu stál – nebo spíš padal – náš dům, nad pobřežím se kupily černé mraky.

Dům v Punta Margúa stál na kraji téměř třicetimetrového srázu. Kvůli erozím půdy způsobeným mořským přílivem se v té době celý útes pomalu sesouval do moře a rozrušoval samotné základy stavby. V městečku se mu říkalo „Křivý dům“ a pravda byla taková, že když člověk v kterémkoli pokoji ve Villa Margúa – tak se ve skutečnosti dům jmenoval – položil na podlahu kuličku, se znepokojující rychlostí se rozeběhla směrem k moři.

Když jsme dojeli k benzínce Repsol, taxikář si neodpusťil poznámku:

„Zastupitelstvo prej chce ty pozemky vyvlastnit, že jo?“

„To jsou jen řeči,“ odvětil jsem suše.

Od Repsolu stoupala k domu úzká příjezdová cesta. Villa Margúa se vynořila z hustých borovic, kterými byl porostlý celý útes.

Když jsme došli ke vchodu do zahrady, právě dopadly první kapky deště. Ze dveří vyběhla Dana s deštníkem. Mirari a Erin namítaly, že nechtějí zdržovat, ale Dana trvala na svém: „Jon říká, že máte jít dovnitř. Navíc jsem právě dovařila *oběd*: červené fazole a domácí *róhličky*.“ Slyšet název tradičního jídla s ukrajinským přízvukem nás rozesmálo. Dana pracovala dlouhá léta v hotelu v městečku, a tak baskickou kuchyni znala dobře. „Papričky, hodně papriček, *póžad* papričky.“

Děda nás čekal s rukama v kapsách u vrat garáže. Jon Garaikoa připomínal v tmavém ošoupaném svetru starou rozložitou skříň. Sluch mu už nesloužil a přes tvář se mu táhla dlouhá jizva: válečné zranění starého mariňáka. Měl překvapivě husté šedě stříbrné vlasy a přemýšlivé, živé, tvrdé hnědé oči.

„Nějak jste pohubl, Jone,“ řekla Mirari.

„Za to může ta Ruska – nechává mě vyhladovět... a umřít žízni!“

Mluvil hlasitě, aby ho Dana mohla slyšet, ale Daně to bylo jedno. Starat se o něj byla její práce a dělala to svědomitě. Vařila hodně zeleniny a bílé ryby, málo masa a nic smaženého. A kontrolovala, kolik toho děda vypije. Neurolog mu zakázal alkohol hned s prvními příznaky a Dana mu dovolila jen tři skleničky denně. Jednu k obědu, dvě k večeři. Pro dědu, zvyklého na denní přísun celé lahve, to byl očistec.

„No tak, Alexi, vytáhni lahvinku vína. Dneska máme co slavit.“

Venku propukla bouřka. Vítr se zuřivě opřel do průčelí domu a celá konstrukce se otřásala jako loď ve vlnobití.

„Málem jsem na zvuky tohohle domu zapomněla,“ řekla Mirari v obýváku. „Když jsme tu bývaly jako děti, umíraly jsme strachy.“

„Člověk si zvykne.“ Dana lehce poklepala na zeď, jako by chtěla poplácat dům po zádech. „Má dobré základy.“

„Co na to úřady?“

Městský technik každých čtrnáct dní chodil do domu měřit praskliny. Úřady měly strach, že se základy natolik naruší, že nám dům spadne na hlavu. Prozatím nám ale žádná vyhláška nezakazovala ve Villa Margúa žít. Navíc jsme ani žádné jiné místo, kde bychom mohli složit hlavu, a pak i kosti, neměli.

„Mě odsud dostanou jenom nohama napřed,“ odušil děda.

Došel jsem nahoru pro lahev Riochy, „té nejlepší“. Dana přisunula křeslo a udělala na mě gesto, které znamenalo „ať se to víno k Jonovi nedostane“. Mrkl jsem na ni a vrátil se do obýváku se čtyřmi sklenicemi.

Mirari mezitím obdivovala Jonovy sochy a Erin říkala, že ona má nejradši skupinku dřevěných hrochů, kteří „pochodují“ vedle krbu.

„Jsou z Ugandy. Ruční práce umělce z místní vesnice. Vyměnil jsem všechny za svůj foťák a dvě lahve brandy.“

At se člověk podíval kamkoli, bylo znát, že je v domě námořníka. Africké sošky, aztécké koberce, japonské masky *kabuki*. Byly tu staré malby lodí, velká námořní mapa a knihy na ukrácení dlouhé chvíle. Knížky, které děda přečetl za třicet let strávených v plynových kotelnách a skladech lodí. A na krbové římse fotografie, kterou s sebou brával na všechny cesty: moje matka jako dvanáctiletá a on. A nikdo jiný. Ostatní vzpomínky zůstaly skryté, možná proto, že příliš bolely.

Posadili jsme se do křesla a já jsem rozlil víno. Lahev jsem nespouštěl z očí.

„Máš dobrou barvu.“ Děda mě štípl do obličeje. „Když chceš poznat, jestli někdo brzo umře, zkontroluj mu tvář.“

„To se jen tak říká.“ Dana vešla s jednohubkami se sýrem a ančovičkami.

„Je to pravda. Jednou v Uruguayi jsme se museli postarat o chlapíka, co spadl do sila. Když jsme ho vytáhli, říkal, že ho nic nebolí, ale v obličeji byl bílý jako stěna. V noci bylo po něm.“

„Doktor mu řekl, že to není vážné,“ řekla Mirari. „Jen silná rána. A ta paměť se mu prý vrátí.“

„Ta paměť mi taky dělá starost.“ Děda na mě namířil prst. „Viš, kdy ses narodil? Kolik měříš a vážíš?“

„To všechno si pamatuju. Vypadlo mi jen čtyřicet osm hodin, od pátku do pondělí,“ odpověděl jsem.

„Jaká je tvoje poslední vzpomínka?“ zeptala se mě Dana. „*Jeden mrtvý muž*,“ měl jsem na jazyku.

„Ve čtvrtek jsme byli u Leire a Kolda na pikniku. Vzpomínám si, že jsme byli s dvojčaty u nich na zahradě. To je všechno. Pak jsem se vzbudil až v nemocnici.“

„Ale to znamená, že místo pátku máš jen tmou,“ řekla Dana. „Pátek si vůbec nepamatuješ?“

„Ne.“

„Možná ti pomůžu si vzpomenout,“ řekla Dana. „Ve čtvrtek jsi přijel právě k večeři. Neměl jsi hlad, ale zahrál sis s námi partičku karet. Oba jsi nás obehrál. Druhý den brzo ráno jsi šel dolů do městečka. Posnídal jsi v baru u Aleja a donesl jsi nám *nóvin*y a pečivo. V půl dvanácté jsi měl nějakou zakázku.“

„U Txemiho Parry,“ konstatovala Erin. „To řekl mně.“

„U toho herce?“ Mirari zdvihla jedno obočí zpod černých brýlí.

„Ano.“

„Vida, taková vybraná klientela!“

„Pamatuješ si, žes tam byl?“ zeptala se Dana.

„Mám za to, že ano, ale ne na sto procent. Musím mu zavolat, abych se ujistil. A taky potřebuju svůj telefon.“

„Oříšky!“ vyhrkl z ničeho nic děda. „Máme nějaké oříšky? Jsou dobré na paměť.“

„Oříšky máme,“ Dana pokývala hlavou. „Ale myslím, že Alex ze všeho nejvíc potřebuje čas. Čas a odpočinek.“

Dana prostřela v obýváku. Poobědvali jsme vynikající červené fazolky a jako dezert domácí mléčné sušenky s medem (já jsem k nim dostal ještě pytlík oříšků). Mirari, která vždy věděla, co se sluší a patří, mile konverzovala s dědou, se kterým se znala už dlouho. Zmínkám o mé matce se pečlivě vyhýbala a bavila Jona příhodami z Ilumbe. Co se stalo s tím pošťákem, který jezdil všude na kole? Šel do důchodu. A hospoda sester Záratových je zavřená, ale nešlo o žádnou otravu, to jsou jen klepy. Vyhrály v loterii a přestěhovaly se do Málagy.

Já jsem jedl tiše a boule na zátylku mě bolela čím dál tím víc. Žaludek mi začala plíživě svírat úzkost a šplhala až vzhůru ke krku. Obraz mrtvého muže se pořád vracel. Co když to nebyl jen sen?

„Je ti dobře, Alexi?“ vytrhla mě z myšlenek Erin.

„Jo, jsem jen trochu unavený. Nic víc.“

„Ten kluk pořád bloumá myšlenkami bůhvídkde,“ zabručel děda.

„Nemluv tak, Jone,“ tišila ho Mirari. „Vypadá dost unaveně.“

Když jsme dojedli a Dana šla připravit kávu, zavolala Mirari taxíka. „Ty si teď hlavně musíš jít lehnout a odpočívat.“ Erin mě ujistila, že hned druhý den přijde, a já jsem odpověděl, ať si se mnou nedělá starost. „Má být pěkné počasí. Běž si zasurfovat. Se mnou teď pár dní nebude žádná zábava.“ Ve skutečnosti jsem

měl ale jiné důvody, proč jsem chtěl být sám. Potřeboval jsem přemýšlet. Přežít si sám pro sebe všechny výjevy, které mi defilovaly před očima jako nějaké pohyblivé terče.

Taxík přijel. Dana doprovodila návštěvu s deštníkem k autu a já jsem šel nahoru do ložnice a zalezl jsem do postele. Hlava mě tížila, jako bych ji měl celou obalenou mokrým ručníkem, a dusil mě rostoucí strach.

Ve dveřích se objevil děda.

„Ty můj plavčíku. Ach jo. Jsem rád, že všechno dobře dopadlo.“

„Děkuji, *aitite*.“

„Pěkně jsi nás vystrašil, víš to? Mám jen jednoho vnuka. Tak na to myslí a jezdí opatrně.“

„Budu na to myslet.“

„Co se stalo? Měl jsi mikrosnání?“

„Nevím, *aitite*.“

„Dobře. To je jedno. Co se stalo, stalo se. Co udělali s dodávkou?“

„Nemám tušení. Někde bude.“

„Dobrá. Poptám se na to. Teď se trochu prospí.“

Vzal jsem si dva paracetamoly a půlku dormidiny. Chtěl jsem nechat plynout čas a čekat, až se mi v hlavě zase začne vyjasňovat. Venku přšelo a kvílel vítr. Punta Margúa se pod jeho náporem ohýbala a celý dům skřípal. Přes severní stěnu mého pokoje se táhla prasklina: byla to trhlina Calipso. Zadíval jsem se na ni. Někdy se mi zdálo – mohla za to moje fantazie –, že prasklina roste a pak se zas zmenšuje do původní velikosti.

V domě bylo hodně prasklin. Všechny jsme je měli zapsané a změřené, jak nám to před časem poradili na úřadě. Děda jim dal dokonce jména podle mořských příkopových propadlin: Mariánská trhlina v koupelně v přízemí (od podlahy až ke stropu), trhlina Kermadec v obýváku (z poloviny schovaná za knihovnou), trhlina Tonga, která se táhla souběžně se schody.

Zavřel jsem oči. Doktor Olaižola sice říkal, že nemám svůj harddisk příliš přetěžovat vzpomínáním, přesto jsem se ale ke svým vzpomínkám podvědomě stále vracel. Snažil jsem se rozpomenout. Začal jsem tou poslední. Odpoledne v dokonalém domě Leire a Kolda. Robotická sekačka. Rozhovor o pasivních domech, které na výrobu tepla nespotřebovávají skoro žádnou energii. Narážky na děti. Podařilo se mi vydolovat matnou vzpomínku, jak se loučíme a nastupujeme s Erin do auta.

„Koldo se rád poslouchá, nepřijde ti? Celé odpoledne mluvil jenom o jejich domě.“

„Je na ten dům pyšný, to je všechno. Táta říká, že je špička v oboru.“

„A ty řeči o robotické sekačce zněly jako špatný vtip.“

„Neber si to osobně, Alexi.“

„A co ty narážky na děti?“

Pak jsem usnul a zdál se mi sen. Znovu jsem byl na tom večírku. Mluvil jsem se dvěma muži o Chetu Bakerovi. Jeden z nich byl ten brýlatý vousáč, ten druhý...

Obrovský chlap s čelistmi jako medvěd a hlučným smíchem. Na sobě má oblek v barvě tabáku. Vedle něj stojí zrzavá žena, je ke mně obrácená zády. Má sexy zelené šaty, prohlížím si ji. Pěkný zadek.

Mluví o trpkém osudu Cheta Bakera, kterému pár goril kvůli nějaké záležitosti s drogami rozbilo ciferník a tím skončovalo s jeho kariérou trumpetisty. Vedu dlouhý monolog. Zřejmě je nudím.

Obr se s námi rozloučí. „Omluvte mě na vteřinku.“ Odejde a připojí se k zrzce, která se mezitím vítá s nově příchozími. Zůstanu sám jen s vousáčem. Má oči krkavce, černé a hluboké, dívá se na mě, jako by měl v plánu nějakou levárnu. Ohlédne se. Asi se chce ujistit, že jsme sami.

„Poslyš, Alexi,“ dým z doutníku mezi námi utvoří zvláštní mlhu.

„Musíme si o něčem promluvit.“

Vtom se objeví ta zrzavá žena, usmívá se. Je starší, než se zdála zezadu. Něžně mi položí ruku na rameno.

„Alexi, snad tě náš pan slavný spisovatel nenudí?“

Spisovatel?

Probudil mě zvuk hromu. Nad mraky se proháněli řvoucí bohové.

Už nepršelo, ale venku nepřestával skučet vítr. Slyšel jsem, jak odírá omítku, snaží se servat tašky ze střechy a ulámat větve stromů. Podíval jsem se na budík na nočním stolku: dvacet minut po půlnoci. Zatracené prášky: spal jsem skoro pět hodin.

Musel jsem myslet na ten neodbytný sen z večírku. Ale co když to nebyl jen sen? Ty obrazy mi uvízly v hlavě jako spadané listí na břehu potoka. Byly to vzpomínky? Co jsem ale v tom domě se všemi těmi neznámými lidmi dělal? A ten vousatý muž byl kdo?

Byl to spisovatel?

Nedávalo to smysl. V mých vzpomínkách byl ten člověk nejdřív na večírku a pak ležel mrtvý na podlaze v továrně. Co když je to jen nějaká hříčka mého podvědomí? Vždyť přesně takové sny bývají: absurdní. Člověk z ničeho nic hraje tenis s učitelem ze základky. Nebo se ocitne na palubě letadla s holkou, která se mu líbila na gymplu. Co když ten spisovatel byl jen náhodná tvář, kterou můj mozek promísil s dalšími zážitky?

Nedokázal jsem znovu usnout, v břiše mi nahlas kručelo. Vyšel jsem bosý do chodby. V přízemí bylo ticho, celý dům spal. Našlapoval jsem po špičkách po koberci. Minul jsem dědovu ztemnělou ložnici. Ani v Danině pokoji na konci chodby se nesvítilo.

Sešel jsem dolů do kuchyně. Dana nechala v hrnci na sporáku lososa v rajčatové omáčce. Naložil jsem si pořádný kus na talíř, pustil jsem se do jídla a listoval přitom časopisy s křížovkami a sudoku na stole. Byly to dědovy „domácí úkoly“. Luštil je na doporučení neurologů. Hry na procvičení postřehu a paměti... patřily sem i naše partičky karet. „Cvičení kognitivní stimulace zpomaluje proces ztráty paměti. Nic víc a nic míň. Přesto je to naše nejsilnější zbraň.“

Nikdo se neodvážil ta příšerná slova vyslovit – Alzheimer, demence... Děda hlavně od doby, co zemřela matka, trpěl chvilkovými ztrátami orientace, které měly „progresivní charakter“. Výpadky paměti. Zapomínání. Okamžiky, kdy měl úplně okno. Najednou jsem moc dobře věděl, jaké to je, když člověka zradí paměť, když není schopen si na něco vzpomenout. Byl to dusivý pocit, který bylo lepší si vůbec nepřipouštět. Kdy se začnu rozpomínat? Doktor Olaizola řekl, že „za pár dní“. Ale co když se mýlil?

Navečeřel jsem se a šel do obýváku. Poryvy větru cákaly spršky vody na okenní sklo a ohýbaly jedle a rododendrony v severní zahradě. Na obzoru se černal oceán, který v dálce narušovaly jen drobné tečky světel obchodní lodi.

Bezmyšlenkovitě jsem přistoupil k policiče s knihami. Děda vlastnil stovky knih a jako lodní kapitán, kterému byla kniha na dlouhých a monotónních plavbách po sedmi mořích tím nejlepším přítelem, jich podle vlastních slov přečetl „víc jak tisíc“.

„Spisovatel,“ zamumlal jsem si sám pro sebe, když jsem si znovu vzpomněl na ten sen a vousatého muže na večírku. Takže ty jsi spisovatel?

Přešel jsem prsty po hřbetech dědových knih, jejichž autory jsem většinou neznal. Nejsem tak velký čtenář jako on. Hledal jsem nějakého španělského, nebo spíš „lokálního“ spisovatele. Vousatého muže s černýma, krkavčíma očima. Vytáhl jsem několik knih a prohlédl si fotky autorů: samí světlovlasí, šedovlasí nebo plešatí chlapi. Nemělo to cenu. Napadlo mě, že možná bude nejlepší ještě chvíli počkat.

Ze zahrady se ozval hluk. Byl to zvuk připomínající klepání. Vzal jsem si z křesla deku, přehodil si ji přes ramena a otevřel jsem okno. Přivítal mě ledový poryv větru a polární obloha, ale žádný déšť. Po nebi nad oceánem se jako o překot hnaly roztrhané mraky a za nimi prosvítaly hvězdy.